

Time Allowed : 45 minutes అనుమతించబడిన సమయం : 45 నిమిషాలు	Maximum Marks : 200 గరిష్ట మార్కులు : 200	Total Questions : 50 మొత్తం ప్రశ్నలు : 50	Number of questions to be answered : 40 సమాధానం ఇవ్వాలైన ప్రశ్నల సంఖ్య : 40
---	--	--	--

Kindly read the Instructions given on this Page and Back Page carefully before attempting this Question Paper.

ఈ ప్రశ్నాపత్రాన్ని ప్రయత్నించే ముందు దయచేసి ఈ పేజీ మరియు వెనుక పేజీలో ఇవ్వబడిన సూచనలను జాగ్రత్తగా చదవండి.

Important Instructions for the Candidates :

1. This Test Booklet contains 50 questions printed in English and Telugu. Out of these, the candidate is required to answer any 40 questions. If a candidate answers more than 40 questions, the first 40 answered questions will be considered for evaluation.
2. When you are given the OMR Answer Sheet, fill in your particulars on it carefully with **blue/black** ball point pen only.
3. Use only Blue/Black Ball Point Pen for marking responses.
4. The CODE for this Test Booklet is **D**. Make sure that the CODE printed on the OMR Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. Also ensure that your Test Booklet No. and OMR Answer Sheet No. are exactly the same. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the OMR Answer Sheet. No claim in this regard will be entertained after five minutes from the start of the examination.
5. Before attempting the question paper kindly check that this Test Booklet has total 28 pages and OMR Answer Sheet consists of one sheet. At the start of the examination within first five minutes, candidates are advised to ensure that all pages of Test Booklet and OMR Answer Sheet are properly printed and they are not damaged in any manner.
6. Each question has four answer options. Out of these four options choose the **MOST APPROPRIATE OPTION** and darken/blacken the corresponding circle on the OMR Answer Sheet with a Blue/Black Ball Point Pen.
7. Five (5) marks will be given for each correct answer. One (1) mark will be deducted for each incorrect answer. If more than one circle is found darkened/blackened for a question, then it will be considered as an incorrect answer. Unanswered questions will be given no mark.

P.T.O.

అభ్యర్థులకు ముఖ్యమైన సూచనలు :

1. ఈ టెస్ట్ బుక్‌లెట్‌లో ఇంగ్లీష్ మరియు తెలుగులో ముద్రించిన 50 ప్రశ్నలు ఉన్నాయి. వీటిలో, అభ్యర్థి దేనికైనా 40 ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వాలి. అభ్యర్థి 40 కంటే ఎక్కువ ప్రశ్నలకు సమాధానమిస్తే, మొదటి 40 సమాధానాలు మూల్యాంకనం కోసం పరిగణించబడతాయి.
2. OMR ఆన్సర్ షీట్‌లో బ్లూ/బ్లాక్ బాల్ పాయింట్ పెన్‌తో మాత్రమే మీ వివరాలను జాగ్రత్తగా పూరించండి.
3. మార్కింగ్ కొరకు బ్లూ/బ్లాక్ బాల్ పాయింట్ పెన్‌ను మాత్రమే ఉపయోగించండి.
4. ఈ టెస్ట్ బుక్‌లెట్ కోడ్ **D**. OMR ఆన్సర్ షీట్‌పై ముద్రించిన కోడ్ ఈ టెస్ట్ బుక్‌లెట్‌లో అదే విధంగా ఉందని నిర్ధారించుకోండి. అలాగే మీ టెస్ట్ బుక్‌లెట్ నెం. మరియు OMR జవాబు పత్రం నం. సరిగ్గా అలాగే ఉంటాయి. వ్యత్యాసం ఉన్నట్లయితే, పరీక్ష బుక్‌లెట్ మరియు OMR జవాబు పత్రం రెండింటినీ మార్పుకొనుటకు అభ్యర్థి వెంటనే ఇన్విజిలేటర్‌కు విషయాన్ని నివేదించాలి. పరీక్ష ప్రారంభమైన ఐదు నిమిషాల తర్వాత దీనికి సంబంధించి ఎలాంటి క్లెయిమ్ స్వీకరించబడదు.
5. ప్రశ్నపత్రాన్ని ప్రయత్నించే ముందు ఈ టెస్ట్ బుక్‌లెట్‌లో మొత్తం 28 పేజీలు ఉన్నాయని మరియు OMR జవాబు పత్రం ఒక పేజీను కలిగి ఉందని దయచేసి తనిఖీ చేయండి. పరీక్ష ప్రారంభమైన మొదటి ఐదు నిమిషాలలో, అభ్యర్థులు పరీక్ష బుక్‌లెట్ మరియు OMR జవాబు పత్రం యొక్క అన్ని పేజీలు సరిగ్గా ముద్రించబడి ఉన్నాయని మరియు అవి ఏ విధంగానూ పాడవకుండా చూసుకోవాలని సూచించ బడినది.
6. ప్రతి ప్రశ్నకు నాలుగు ఎంపికలు ఉంటాయి. ఈ నాలుగు ఎంపికలలో **అత్యంత సముచితమైన ఎంపికను** ఎంచుకుని, OMR జవాబు పత్రంలో సంబంధిత సర్కిల్‌ను బ్లూ/బ్లాక్ బాల్ పాయింట్ పెన్ తో **డాక్/నలుపు** చేయండి.
7. ప్రతి సరైన సమాధానానికి ఐదు (5) మార్కులు ఇవ్వబడతాయి. ప్రతి తప్పు సమాధానానికి ఒక (1) మార్కు తీసివేయబడుతుంది. ఒక ప్రశ్నకు ఒకటి కంటే ఎక్కువ సర్కిల్‌లు **డాక్/నలుపు** చేయబడి ఉన్నట్లయితే, అది తప్పు సమాధానంగా పరిగణించబడుతుంది. సమాధానం లేని ప్రశ్నలకు మార్కులు ఇవ్వబడవు.

Name of the Candidate (in Capital Letters) : _____

అభ్యర్థి పేరు (క్యాపిటల్ అక్షరాలలో) : _____

Application Number (in figures) / దరఖాస్తు సంఖ్య (అంకెలలో) : _____

Roll Number (in figures) / రోల్ నంబర్ (అంకెలలో) : _____

Centre of Examination (in Capital Letters) / పరీక్షా కేంద్రం (క్యాపిటల్ అక్షరాలలో) : _____

Candidate's Signature : _____ Invigilator's Signature : _____

అభ్యర్థి సంతకం : _____

ఇన్విజిలేటర్ సంతకం : _____

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent : _____

సెంటర్ సూపరింటెండెంట్ యొక్క ప్రతిరూప (ఫిసీమయిల్) సంతకం స్థానం : _____

1. Which of the following Sociologists argued that Sociology helps in understanding the links and connections between “personal troubles” and “social issues” ?
 - (1) Durkheim
 - (2) C.W. Mills
 - (3) Bourdieu
 - (4) Weber
2. Which programme of the Government of India directly targets at improving sex-ratio ?
 - (1) Widow Pension
 - (2) Pre-Natal Diagnostic Techniques (Regulation and Prevention of Misuse) Act
 - (3) Beti Bachao Beti Padhao
 - (4) Sukanya Samriddhi Yojana
3. Which of the following statements is true about Colonialism in India ?
 - (1) Parochialism gave birth to Colonialism in India.
 - (2) Colonialism gave birth to Nationalism in India.
 - (3) Urban poor were the main carriers of Nationalism in Colonial India.
 - (4) Capitalist economic changes in India were not related to Colonialism.
4. Match the following terms (**List-I**) with their description (**List-II**) :

List-I (Terms)	List-II (Descriptions)
(A) Varna system	(I) Process of adopting higher caste practices
(B) Scheduled Castes	(II) Four-fold division of society
(C) Sanskritisation	(III) Opposed to Hindu society
(D) Resistance Tribes	(IV) Recognised by Govt. of India Act, 1935

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
- (2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)
- (3) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)
- (4) (A) - (II), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (III)

SPACE FOR ROUGH WORK

1. "వ్యక్తిగత సమస్యలు" మరియు "సామాజిక సమస్యల" మధ్య సంబంధాలను అర్థం చేసుకోవడంలో సామాజిక శాస్త్రం సహాయపడుతుందని ఈ క్రింది వారిలో ఏ సామాజికవేత్త వాదించారు ?
 (1) డర్క్యమ్ (2) సి.డబ్ల్యూ.మిల్స్
 (3) బోర్డియూ (4) వెబర్
2. లింగ నిష్పత్తిని మెరుగుపరచడం భారత ప్రభుత్వం యొక్క ఏ కార్యక్రమం నేరుగా లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది ?
 (1) విడో పెన్షన్
 (2) ప్రీ-నాటల్ డయాగ్నోస్టిక్ టెక్నిక్స్ (రెగ్యులేషన్ అండ్ ప్రెవెన్షన్ ఆఫ్ మిస్యూజ్) ఏక్ట్
 (3) బేటి బచావో బేటి పథావో
 (4) సుకన్య సమృద్ధి యోజన
3. భారతదేశంలో వలసవాదం గురించి ఈ క్రింది ప్రకటనలలో ఏది నిజం ?
 (1) పారోకియలిజం భారతదేశంలో వలసవాదానికి జన్మనిచ్చింది.
 (2) వలసవాదం భారతదేశంలో జాతీయవాదానికి జన్మనిచ్చింది.
 (3) వలసవాద భారతదేశంలో పట్టణ పేదలు జాతీయవాదానికి ప్రధాన వాహకాలు.
 (4) భారతదేశంలో పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక మార్పులు వలసవాదానికి సంబంధించినవి కావు.
4. ఈ క్రింది పదాలను (జాబితా-I) వాటి వివరణతో (జాబితా-II) సరిపోల్చండి :

జాబితా-I (పదాలు)	జాబితా-II (వివరణలు)
(A) వర్ణ వ్యవస్థ	(I) ఉన్నత కుల పద్ధతులను అవలంబించే ప్రక్రియ
(B) పెడ్యూల్డ్ కులాలు	(II) సమాజాని నాలుగు భాగాలుగా/రకాలుగా విభజన
(C) సంస్కృతీకరణ	(III) హిందూ సమాజానికి వ్యతిరేకం
(D) ప్రతిఘటన తెగలు	(IV) ప్రభుత్వం చే గుర్తించబడిన భారత చట్టం, 1935

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV) (2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)
- (3) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III) (4) (A) - (II), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (III)

5. Which of the following are arguments given by Alfred Gell to explain the significance of market beyond its economic function ?
- (A) Layout of the market symbolises the hierarchical inter-group social relations of that region.
 - (B) Few goods are free in the market for groups lower in the hierarchy.
 - (C) Different social groups are located according to their position in the caste hierarchy and hierarchical market system.
 - (D) Interactions between tribals and non-tribal traders are based on social inequalities.

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
 - (2) (A) and (C) only
 - (3) (A), (B), (C) and (D)
 - (4) (A), (C) and (D) only
6. Which of the following principles are applied to maintain caste based restrictions ?
- (A) Birth
 - (B) Marriage
 - (C) Food Sharing
 - (D) Occupation

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
 - (2) (A), (B) and (C) only
 - (3) (A), (B), (C) and (D)
 - (4) (B), (C) and (D) only
7. How has national development impacted tribal development ?
- (A) Tribal areas located in mineral rich and forest covered parts of the country paid a disproportionately high price for development.
 - (B) Large dams, factories and mines were built in Nehruvian era.
 - (C) Tribals were dispossessed of their land for setting up hydroelectric power plants.
 - (D) These developments benefitted the tribes at the expense of others.

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B), (C) and (D)
- (2) (A), (C) and (D) only
- (3) (A), (B) and (C) only
- (4) (B), (C) and (D) only

5. మార్కెట్ యొక్క ప్రాముఖ్యతను దాని ఆర్థిక పనితీరుకు మించి వివరించడానికి ఆల్ఫ్రెడ్ జెల్ ఇచ్చిన వాదనలు ఈ క్రింది వాటిలో ఏవి ?
- (A) మార్కెట్ లేఅవుట్ ఆ ప్రాంతం యొక్క క్రమానుగత అంతర్ సమూహ సామాజిక సంబంధాలను సూచిస్తుంది.
- (B) శ్రేణిలో దిగువన ఉన్న సమూహాలకు మార్కెట్లో కొన్ని వస్తువులు ఉచితంగా లభిస్తాయి.
- (C) కుల సోపానక్రమం మరియు క్రమానుగత మార్కెట్ వ్యవస్థలో వారి స్థానం ప్రకారం వివిధ సామాజిక సమూహాలు ఉన్నాయి.
- (D) గిరిజన మరియు గిరిజనయేతర వ్యాపారుల మధ్య పరస్పర చర్యలు సామాజిక అసమానతలపై ఆధారపడి ఉంటాయి.
- క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :
- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే (2) (A) మరియు (C) మాత్రమే
- (3) (A), (B), (C) మరియు (D) (4) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే
6. కుల ఆధారిత పరిమితులను కొనసాగించడానికి ఈ క్రింది సూత్రాలలో ఏది వర్తించబడుతుంది ?
- (A) జననం
- (B) వివాహం
- (C) ఆహారాన్ని పంచుకోవడం
- (D) వృత్తి
- క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :
- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే (2) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే
- (3) (A), (B), (C) మరియు (D) (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే
7. జాతీయ అభివృద్ధి గిరిజన అభివృద్ధిని ఎలా ప్రభావితం చేసింది ?
- (A) దేశంలోని ఖనిజ సంపన్న మరియు అటవీ ప్రాంతాలలో ఉన్న గిరిజన ప్రాంతాలు అభివృద్ధికి అసమానమైన అధిక ధరను చెల్లించాయి.
- (B) నెహ్రూవియన్ కాలంలో పెద్ద ఆనకట్టలు, కర్మాగారాలు, గనులు నిర్మించబడ్డాయి.
- (C) జలవిద్యుత్ ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి గిరిజనుల భూమి ని లాక్కున్నారు.
- (D) ఈ పరిణామాలు ఇతరుల వ్యయంతో గిరిజనులకు ప్రయోజనం చేకూర్చాయి.
- క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :
- (1) (A), (B), (C) మరియు (D) (2) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే
- (3) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

8. Which of the following statements are true about stereotypes ?

- (A) Stereotypes are often applied to ethnic and racial groups.
- (B) Stereotypes fix whole groups into single entity.
- (C) Stereotypes refuse to recognise the variation across individuals.
- (D) Stereotypes are partly colonial constructs.

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

9. In every society, some individuals have a greater share of valued resources – money, property, education, prestige etc., – than others. These social resources can be divided into different forms of capital. Identify them from the following.

- (A) Economic capital
- (B) Cultural capital
- (C) Social capital
- (D) Educational capital

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (A), (B), (C) and (D)
- (3) (A), (C) and (D) only
- (4) (B), (C) and (D) only

10. In which year did the first Backward Classes Commission headed by Kaka Kalelkar submit its report ?

- (1) 1956
- (2) 1953
- (3) 1950
- (4) 1958

11. Which of the following arguments are correct about tribes in India ?

- (A) Adivasis were always the oppressed group, as they are now.
- (B) Tribes were absorbed in Hindu society through Sanskritisation.
- (C) Tribes occupied a special trade niche, trading forest produce, salt and elephants.
- (D) Adivasis often exercised dominance over the plains people through their capacity to raid them.

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (B), (C) and (D) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (A), (C) and (D) only

8. స్థీరియోపైష్ట గురించి ఈ క్రింది ప్రకటనలలో ఏది నిజం ?

- (A) స్థీరియోపైష్ట తరచుగా తెగ మరియు జాతి సమూహాలకు వర్తించబడతాయి.
- (B) స్థీరియోపైష్ట మొత్తం సమూహాలను ఒకే సంస్థగా పరిగణిస్తాయి.
- (C) స్థీరియోపైష్ట వ్యక్తుల మధ్య వైవిధ్యాన్ని గుర్తించడానికి నిరాకరిస్తాయి.
- (D) స్థీరియోపైష్ట పాక్షికంగా వలస నిర్మాణాలు.

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
- (2) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే
- (3) (A), (B), (C) మరియు (D)
- (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

9. ప్రతి సమాజంలో, కొంతమందికి ఇతరులు కంటే విలువైన వనరులు-డబ్బు, ఆస్తి, విద్య, ప్రతిష్ట మొదలైనవి ఎక్కువ ఉంటాయి ..ఈ సామాజిక వనరులను వివిధ రకాల మూలధనాలుగా విభజించవచ్చు. ఈ క్రింది వాటి నుండి వాటిని గుర్తించండి.

- (A) ఆర్థిక మూలధనం
- (B) సాంస్కృతిక మూలధనం
- (C) సామాజిక మూలధనం
- (D) విద్యా మూలధనం

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
- (2) (A), (B), (C) మరియు (D)
- (3) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే
- (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

10. కాకా కలెక్టర్ నేతృత్వంలోని మొదటి వెనుకబడిన తరగతుల కమిషన్ ఏ సంవత్సరంలో తన నివేదికను సమర్పించింది ?

- (1) 1956
- (2) 1953
- (3) 1950
- (4) 1958

11. భారతదేశంలోని తెగల గురించి ఈ క్రింది వాదనలలో ఏది సరైనది ?

- (A) ఆదివాసీలు ఇప్పుడు ఉన్నట్లుగా ఎల్లప్పుడూ అణచివేతకు గురైన సమూహంగా ఉన్నారు.
- (B) సంస్కృతికరణ ద్వారా గిరిజనులు హిందూ సమాజంలో విలీనం చేయబడ్డారు.
- (C) గిరిజనులు అటవీ ఉత్పత్తులు, ఉప్పు, ఏనుగుల వ్యాపారం చేస్తూ ప్రత్యేక వాణిజ్య స్థలాన్ని ఆక్రమించారు.
- (D) ఆదివాసీలు తరచుగా మైదాన ప్రాంత ప్రజలపై దాడి చేయగల సామర్థ్యం ద్వారా వారిపై ఆధిపత్యం చెలాయించేవారు.

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
- (2) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే
- (3) (A), (B), (C) మరియు (D)
- (4) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే

12. What was the opinion of Dr. B.R. Ambedkar about local self-government during the drafting of the Constitution ?
- (1) He believed that local elites and upper castes would exploit the downtrodden masses further.
 - (2) He thought that local self-government will empower the downtrodden masses.
 - (3) He believed that local self-government will ensure equal representation of all social groups.
 - (4) He believed that local self-government will lead to economic prosperity.
13. Which of the following is **not** an example of community identity ?
- (1) Membership of family
 - (2) Membership of religious group
 - (3) Membership of a professional group
 - (4) Membership of caste group
14. Which of the following Articles of the Constitution of India, provides for the Right of Minorities to establish and administer educational institutions of their own and that the State shall not discriminate in granting aid to such educational institutions ?
- (1) Article 21
 - (2) Article 29
 - (3) Article 30
 - (4) Article 25
15. Which of the following statements about Communalism are correct ?
- (A) Communal means something related to a community.
 - (B) Communalism is about religion, not politics.
 - (C) A devout believer may or may not be communal.
 - (D) Communalism results in constructing identity of large and diverse groups as singular and homogeneous.

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (C) and (D) only
- (4) (B), (C) and (D) only

16. On account of which of the following identity markers, do people often face discrimination and exclusion ?
- (A) Gender
 - (B) Ethnicity
 - (C) Disability
 - (D) Caste

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (C) and (D) only
- (2) (A), (B) and (D) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

12. రాజ్యాంగ ముసాయిదా సమయంలో స్థానిక స్వపరిపాలన గురించి డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ అభిప్రాయం ఏమిటి ?
- (1) స్థానిక ఉన్నతవర్గాలు, ఉన్నత కులాలు అణగారిన ప్రజలను మరింతగా దోపిడీ చేస్తాయని ఆయన విశ్వసించారు.
 - (2) స్థానిక స్వపరిపాలన అణగారిన ప్రజలకు సాధికారత కల్పిస్తుందని ఆయన భావించారు.
 - (3) స్థానిక స్వపరిపాలన అన్ని సామాజిక సమూహాలకు సమాన ప్రాతినిధ్యం కల్పిస్తుందని ఆయన విశ్వసించారు.
 - (4) స్థానిక స్వపరిపాలన ఆర్థిక శ్రేయస్సుకు దారితీస్తుందని ఆయన విశ్వసించారు.
13. ఈ క్రింది వాటిలో ఏది కమ్యూనిటీ గుర్తింపుకు ఒక ఉదాహరణ కాదు ?
- (1) కుటుంబ సభ్యత్వం
 - (2) మతపరమైన సమూహంలో సభ్యత్వం
 - (3) వృత్తిపరమైన సమూహంలో సభ్యత్వం
 - (4) కుల సమూహంలో సభ్యత్వం
14. భారత రాజ్యాంగంలోని ఈ క్రింది ఆర్టికల్స్లో ఏది, మైనారిటీలకు తమ సొంత విద్యా సంస్థలను స్థాపించి, నిర్వహించే హక్కును అందిస్తుంది మరియు అటువంటి విద్యా సంస్థలకు సహాయం అందించడంలో రాష్ట్రం వివక్ష చూపకూడదు ?
- (1) ఆర్టికల్ 21
 - (2) ఆర్టికల్ 29
 - (3) ఆర్టికల్ 30
 - (4) ఆర్టికల్ 25
15. మతతత్వానికి సంబంధించిన ఈ క్రింది ప్రకటనలలో ఏది సరైనది ?
- (A) కమ్యూనల్ అంటే ఒక కమ్యూనిటీకి సంబంధించినది.
 - (B) మతతత్వం అనేది మతానికి సంబంధించినది, రాజకీయాలకు సంబంధించినది కాదు.
 - (C) భక్తుడైన విశ్వాసి మతపరంగా ఉండవచ్చు లేదా కాకపోవచ్చు.
 - (D) మతతత్వం ఫలితంగా పెద్ద మరియు విభిన్న సమూహాల వ్యక్తిత్వాన్ని ఏకవచనంగా మరియు సజాతీయంగా నిర్మిస్తుంది.
- క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :
- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
 - (2) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే
 - (3) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే
 - (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే
16. ఈ క్రింది ఏ గుర్తింపు గుర్తుల కారణంగా, ప్రజలు తరచుగా వివక్ష మరియు మినహాయింపును ఎదుర్కొంటారు ?
- (A) లింగం
 - (B) జాత్యహంకారం
 - (C) వైకల్యం
 - (D) కులం
- క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :
- (1) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే
 - (2) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
 - (3) (A), (B), (C) మరియు (D)
 - (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

17. Which of the following are true about Gram Sabha in Panchayati Raj ?

- (A) The Gram Sabha collects central taxes from the village.
- (B) The Gram Sabha consists of the entire body of citizens in a village.
- (C) The Gram Sabha is the general body that elects the local government.
- (D) The Gram Sabha participates in village-level development activities.

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

18. How did the Supreme Court enhance Fundamental Rights, particularly relating to the Right to Life under Article 21 ?

- (1) By restricting individual liberty.
- (2) By narrowing the scope of Article 20.
- (3) By expanding the interpretation to include various aspects of a quality life.
- (4) By expanding the scope of Fundamental Duties.

19. Who amongst the following Sociologists remarked that tribal institutions in themselves need not necessarily be democratic in their structure and functioning ?

- (1) Tiplut Nongbri
- (2) Virginius Xaxa
- (3) Verrier Elwin
- (4) G.S. Ghurye

20. Match **List-I** with **List-II**.

List-I (Dominant Caste)	List-II (Region)
(A) Rajputs	(I) Andhra Pradesh
(B) Lingayats	(II) Punjab
(C) Jat Sikhs	(III) Karnataka
(D) Kammas	(IV) Uttar Pradesh

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
- (2) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (IV)
- (3) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (III)
- (4) (A) - (II), (B) - (IV), (C) - (III), (D) - (I)

17. పంచాయతీ రాజ్ లో గ్రామ సభ విషయంలో ఈ క్రింది వాటిలో ఏది నిజం ?

- (A) గ్రామసభ గ్రామం నుండి కేంద్ర పన్నులను వసూలు చేస్తుంది.
- (B) గ్రామసభ ఒక గ్రామంలో పౌరుల మొత్తం సమూహాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
- (C) గ్రామసభ అనేది స్థానిక ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నుకునే జనరల్ బోడి.
- (D) గ్రామ స్థాయి అభివృద్ధి కార్యకలాపాలలో గ్రామ సభ పాల్గొంటుంది.

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
- (2) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే
- (3) (A), (B), (C) మరియు (D)
- (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

18. ఆర్థికల్ 21 లో జీవించే హక్కుకు సంబంధించిన ప్రాథమిక హక్కులను సుప్రీంకోర్టు ఎలా పెంచింది ?

- (1) వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను పరిమితం చేయడం ద్వారా
- (2) ఆర్థికల్ 20 పరిధిని తగ్గించడం ద్వారా
- (3) నాణ్యమైన జీవితంలోని వివిధ అంశాలను చేర్చడానికి వివరణను విస్తరించడం ద్వారా
- (4) ప్రాథమిక విధుల పరిధిని విస్తరించడం ద్వారా

19. గిరిజన సంస్థలు వాటి నిర్మాణం మరియు పనితీరులో ప్రజాస్వామ్యంగా ఉండవలసిన అవసరం లేదని ఈ క్రింది సామాజిక శాస్త్రవేత్తలలో ఎవరు వ్యాఖ్యానించారు ?

- (1) టిఫ్లట్ నోంగ్రిఫ్
- (2) వర్డినియన్ క్నాక్నా
- (3) వెరియర్ ఎల్విస్
- (4) జి.ఎస్. ఘుర్జే

20. జాబితా-I ని జాబితా-II తో సరిపోల్చండి

జాబితా-I (ప్రబలమైన కులం)	జాబితా-II (ప్రాంతం)
(A) రాజ్ పుట్ లు	(I) ఆంధ్రప్రదేశ్
(B) లింగాయత్ లు	(II) పంజాబ్
(C) జాట్ సిక్కులు	(III) కర్ణాటక
(D) కమ్మలు	(IV) ఉత్తర ప్రదేశ్

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
- (2) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (II), (D) - (IV)
- (3) (A) - (I), (B) - (IV), (C) - (II), (D) - (III)
- (4) (A) - (II), (B) - (IV), (C) - (III), (D) - (I)

21. Which of the following festivals are related to agriculture ?

- (A) Bihu
- (B) Baisakhi
- (C) Holi
- (D) Pongal

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

22. Which of the following are the indicators of globalisation of agriculture ?

- (A) Contract farming
- (B) Increased dependence of farmers on fertilisers and pesticides
- (C) Promotion of indigenous knowledge for agriculture
- (D) Entry of multinationals into agricultural sector

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (C) only
- (2) (A), (B) and (D) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

23. Under which of the following systems is all work broken down into its smallest repetitive elements and divided amongst the workers ?

- (1) Binary System
- (2) Corporate System
- (3) Flexi System
- (4) Scientific Management System

24. Match the concepts (**List-I**) with their respective descriptions (**List-II**) :

List-I (Concepts)	List-II (Descriptions)
(A) Liberalisation	(I) Economy based on information and technology
(B) Transnational Corporations	(II) Mixing of global and local culture
(C) Globalisation	(III) Companies producing goods and services in multiple countries
(D) Weightless Economy	(IV) Opening up of the economy to the global markets

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
- (2) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (I)
- (3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I)
- (4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

21. ఈ క్రింది పండుగలలో ఏది వ్యవసాయానికి సంబంధించినది ?

- (A) బిహు (B) బైసాఖీ
(C) హొలీ (D) పొంగల్

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే (2) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే
(3) (A), (B), (C) మరియు (D) (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

22. ఈ క్రింది వాటిలో వ్యవసాయం ప్రపంచీకరణకు గురైన సూచికలు ఏవి ?

- (A) కాంట్రాక్ట్ వ్యవసాయం
(B) ఎరువులు, పురుగుమందులపై రైతుల ఆధారపడటం పెరిగింది
(C) వ్యవసాయం కోసం స్వదేశీ పరిజ్ఞానాన్ని ప్రోత్సహించడం
(D) వ్యవసాయ రంగంలో బహుళజాతి సంస్థల ప్రవేశం

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే (2) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే
(3) (A), (B), (C) మరియు (D) (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

23. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ వ్యవస్థలో, మొత్తం పనిని దాని అతిచిన్న పునరావృత అంశాలుగా విభజించి కార్మికుల మధ్య విభజించబడింది ?

- (1) బైనరీ వ్యవస్థ (2) కార్పొరేట్ వ్యవస్థ
(3) ఫ్లెక్సీ వ్యవస్థ (4) శాస్త్రీయ నిర్వహణ వ్యవస్థ

24. సూత్రం (జాబితా-I) ని వాటి సంబంధిత వివరణలతో (జాబితా-II) సరిపోల్చండి :

జాబితా-I (సూత్రం)	జాబితా-II (వివరణలు)
(A) సరళీకరణ	(I) సమాచార, సాంకేతికత ఆధారిత ఆర్థిక వ్యవస్థ.
(B) బహుళజాతి సంస్థలు	(II) ప్రపంచ మరియు స్థానిక సంస్కృతి కలయిక.
(C) గ్లోకలైజేషన్	(III) బహుళ దేశాలలో వస్తువులు మరియు సేవలను ఉత్పత్తి చేసే కంపెనీలు.
(D) స్థోమత లేని ఆర్థిక వ్యవస్థ	(IV) ప్రపంచ మార్కెట్లకు ఆర్థిక వ్యవస్థను తెరవడం.

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV) (2) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (I)
(3) (A) - (IV), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (I) (4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

25. Who among the following is credited with the invention of the printing press ?

- (1) Leonardo da Vinci
- (2) Johann Gutenberg
- (3) Galileo Galilei
- (4) Isaac Newton

26. Match the following individuals with their contributions to Indian media.

List-I (Individuals)	List-II (Contributions)
(A) Raja Rammohun Roy	(I) Started the Bombay Samachar
(B) Fardoonji Murzban	(II) Encourged media to act as a watchdog of democracy
(C) Ishwar Chandra Vidyasagar	(III) Started the Shome Prakash
(D) Jawaharlal Nehru	(IV) Started the Sambad-Kaumudi

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
- (2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
- (3) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)
- (4) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (II)

27. The Chipko Movement is an example of

- (1) Peasant Movement
- (2) Workers Movement
- (3) Ecological Movement
- (4) Dalit Movement

28. In South Bihar, the locals have a common resentment against migrant traders and moneylenders. What are these migrant groups known as ?

- (1) Nakarattars
- (2) Adivasis
- (3) Dikus
- (4) Oraons

25. ఈ క్రింది వారిలో ప్రింటింగ్ ప్రెస్ ను కనిపెట్టిన ఘనత ఎవరికి దక్కింది ?

- (1) లియోనార్డో డా విన్సీ
- (2) జోహన్ గుటెన్బర్గ్
- (3) గెలీలియో గెలీలి
- (4) ఐజాక్ న్యూటన్

26. ఈ క్రింది వ్యక్తులను, వారు భారతీయ మీడియాకు అందించిన సహకారాన్ని సరిపోల్చండి.

జాబితా-I (వ్యక్తులు)	జాబితా-II (సహకారాలు)
(A) రాజా రామ్మోహన్ రాయ్	(I) బొంబాయి సమాచార ను ప్రారంభించారు
(B) ఫరదూస్ ముర్జాన్	(II) ప్రజాస్వామ్యాన్ని పర్యవేక్షించే సంస్థగా వ్యవహరించమని మీడియాను ప్రోత్సహించారు
(C) ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్	(III) షోమ్ ప్రకాష్ ను ప్రారంభించారు
(D) జవహర్లాల్ నెహ్రూ	(IV) సంబద్-కౌముడిని ప్రారంభించారు

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
- (2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
- (3) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)
- (4) (A) - (IV), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (II)

27. చిప్కో మూవ్మెంట్ అనేది _____ కి ఒక ఉదాహరణ.

- (1) రైతు ఉద్యమం
- (2) కార్మికుల ఉద్యమం
- (3) పర్యావరణ ఉద్యమం
- (4) దళిత ఉద్యమం

28. దక్షిణ బీహార్లో, వలస వ్యాపారులు, వడ్డీ రుణదాతలపై స్థానికులకు ఉమ్మడి ఆగ్రహం ఉంది. ఈ వలస సమూహాలను ఏమని పిలుస్తారు ?

- (1) నకరట్టర్స్
- (2) ఆదివాసిస్
- (3) డికుస్
- (4) ఓరన్స్

29. According to one of the theories of social movements, social conflict arises when a social group feels that it is worse off than others around it. What is this theory known as ?

- (1) Theory of Relative Deprivation
- (2) Theory of Reformatory Action
- (3) Theory of Redemptive Action
- (4) Theory of Resource Mobilization

30. Which of the following characteristics are associated with the Women's Movement of post-1947 ?

- (A) Involvement of women in nation building task
- (B) Growth of autonomous women's movement
- (C) All women suffer discrimination at uniform level
- (D) Change in ideology and organizational strategy

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (A), (B) and (C) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (B), (C) and (D) only

31. Match **List-I** with **List-II** :

List-I (Name of Sociologists)	List-II (Work)
(A) Nicholas Dirks	(I) Family, Kinship and Marriage in India
(B) Louis Dumont	(II) Homo-Hierarchicus-The Caste System and its Implications
(C) Patricia Uberoi	(III) Castes of Mind : Colonialism and the Making of Modern India
(D) Andre Beteille	(IV) The Reproduction of Inequality : Occupation, Caste and Family

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)
- (2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (IV), (D) - (II)
- (3) (A) - (III), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (IV)
- (4) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)

29. సామాజిక ఉద్యమాల సిద్ధాంతాలలో ఒకదాని ప్రకారం, ఒక సామాజిక సమూహం తన చుట్టూ ఉన్న ఇతరుల కంటే అధ్వాన్నంగా ఉందని భావించినప్పుడు సామాజిక సంఘర్షణ తలెత్తుతుంది. ఈ సిద్ధాంతాన్ని ఏమని పిలుస్తారు ?

- (1) సాపేక్ష లేమి సిద్ధాంతం (2) సంస్కరణాత్మక చర్య సిద్ధాంతం
(3) విముక్తి చర్య సిద్ధాంతం (4) వనరుల సమీకరణ సిద్ధాంతం

30. ఈ క్రింది లక్షణాలలో ఏది 1947 తరువాత మహిళా ఉద్యమంతో ముడిపడి ఉంది ?

- (A) దేశాన్ని బలోపేతం చేసే పనిలో మహిళల భాగస్వామ్యం
(B) స్వయంప్రతిపత్తి కలిగిన మహిళా ఉద్యమం యొక్క పెరుగుదల
(C) మహిళలందరూ ఏకరీతి స్థాయిలో వివక్షకు గురవుతారు
(D) భావజాలం మరియు సంస్థాగత వ్యూహంలో మార్పు

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే (2) (A), (B) మరియు (C) మాత్రమే
(3) (A), (B), (C) మరియు (D) (4) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే

31. జాబితా-I ని జాబితా-II తో సరిపోల్చండి :

జాబితా-I (సామాజిక శాస్త్రవేత్తల పేరు)	జాబితా-II (పని)
(A) నికోలస్ డిర్క్స్	(I) భారతదేశంలో కుటుంబం, బంధుత్వం మరియు వివాహం
(B) లూయిస్ డుమోంట్	(II) హోమో-హైరార్కిక్స్-కుల వ్యవస్థ మరియు దాని ప్రభావాలు
(C) ప్యాట్రిసియా ఉబేరాయ్	(III) మనస్సు తో కూడిన కులాలు : వలసవాదం మరియు ఆధునిక భారతదేశం యొక్క నిర్మాణం
(D) ఆండ్రీ బెటైల్	(IV) అసమానత పునరుత్పత్తి : వృత్తి, కులం మరియు కుటుంబం

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (III)
(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (IV), (D) - (II)
(3) (A) - (III), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (IV)
(4) (A) - (IV), (B) - (II), (C) - (I), (D) - (III)

32. Match the following concepts (**List-I**) with their appropriate description (**List-II**) :

List-I (Concepts)	List-II (Definition)
(A) Fertility Rate	(I) Number of live births per 1000 women in the child bearing age group
(B) Total Fertility Rate	(II) Total number of live births that a hypothetical woman would have during her entire reproductive years
(C) Infant Mortality Rate	(III) Total number of women who die in childbirth per 1000 live births
(D) Maternal Mortality Rate	(IV) Number of deaths of babies before the age of one year per 1000 live births

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
- (2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
- (3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
- (4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

33. The statement "The changes brought about in Indian society and culture as a result of over 150 years of British Rule, the term subsuming changes occurring at different levels...technology, institutions, ideology and values" refers to the process of _____.

Fill in the blank with the correct answer from the options given below.

- (1) Sanskritisation
- (2) Colonisation
- (3) Westernisation
- (4) Secularisation

34. In Begum Rokeya Sakhawat's book "Sultana's Dream" we find the following excerpt, "Where are the men ?..., where they ought to be...we shut our men indoors...just as we are kept in the zenana ?" What do these lines describe ?

- (1) Double standard imposed by male dominated society
- (2) Comparison of work done by men and women in a male dominated society
- (3) Reversal of roles of Gender
- (4) Challenging patriarchy

32. ఈ క్రింది సూత్రం (జాబితా-I) ను వాటి తో తగిన వివరణ(జాబితా-II) తో సరిపోల్చండి

జాబితా-I (సూత్రాలు)	జాబితా-II (నిర్వచనం)
(A) సంతానోత్పత్తి రేటు	(I) పిల్లలను కనే వయస్సు గల 1000 మంది మహిళలకు సజీవ జననాల సంఖ్య
(B) మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు	(II) ఒక ఊహాత్మక స్త్రీ తన మొత్తం పునరుత్పత్తి సంవత్సరాలలో కలిగి ఉండే మొత్తం సజీవ జననాల సంఖ్య
(C) శిశు మరణాల రేటు	(III) 1000 సజీవ జననాలకు ప్రసవ సమయంలో మరణించే మహిళల మొత్తం సంఖ్య
(D) ప్రసూతి మరణాల రేటు	(IV) 1000 సజీవ జననాలకు ఒక సంవత్సరం కంటే తక్కువ వయస్సు ఉన్న శిశువుల మరణాల సంఖ్య

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :

- (1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV) (2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
 (3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III) (4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

33. "150 సంవత్సరాల బ్రిటిష్ పాలన ఫలితంగా భారతీయ సమాజం మరియు సంస్కృతిలో వచ్చిన మార్పులు, ఈ పదం వివిధ స్థాయిలలో--- సాంకేతికత, సంస్థలు, భావజాలం మరియు విలువలు లో సంభవించే మార్పులను విలీనం చేస్తుంది. సాంకేతికత" అనేది _____ ప్రక్రియను సూచిస్తుంది.

క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానంతో ఖాళీని పూరించండి.

- (1) సంస్కృతీకరణ (2) వలసరాజ్యం
 (3) పాశ్చాత్యీకరణ (4) లౌకికవాదం

34. బేగం రోకేయా సఖావత్ పుస్తకం 'సుల్తానాస్ డ్రీం' లో ఈ క్రింది సారాంశం కనిపిస్తుంది, "పురుషులు ఎక్కడ ఉన్నారు?...వారు ఎక్కడ ఉండాలి.... మనం మన మగవాళ్లను ఇంటి లోపల మూసివేస్తాము...మనల్ని జెనానాలో ఉంచినట్లే? "ఈ పంక్తులు ఏమి వివరిస్తాయి ?

- (1) పురుష ఆధిపత్య సమాజం విధించిన ద్వంద్వ ప్రమాణాలు
 (2) పురుష ఆధిపత్య సమాజంలో పురుషులు మరియు మహిళలు చేసిన పనిని పోల్చడం
 (3) లింగ పాత్రల తిరోగమనం
 (4) పితృస్వామ్యాన్ని సవాలు చేస్తోంది

35. For which of the following social reasons is the city preferred over village ?

- (A) Decline of common resources in villages
- (B) Opportunity for earning cash income
- (C) Sufficient work opportunity
- (D) Relative Anonymity

Choose the correct answer from the options given below :

- (1) (A), (B) and (D) only
- (2) (B), (C) and (D) only
- (3) (A), (B), (C) and (D)
- (4) (A), (C) and (D) only

36. Which of the following factors was **not** responsible for unification of India under Colonial rule ?

(1) Socio-Cultural	(2) Economic
(3) Political	(4) Administrative

37. Which of the following factors was **not** considered significant during industrialisation in independent India ?

- (1) Development of heavy and machine-making industries
- (2) Expansion of the public sector
- (3) Presence of a large cooperative sector
- (4) Role of coastal cities for trading purpose

38. In which of the following States is Birhor tribe found ?

(1) Assam	(2) Bihar
(3) Rajasthan	(4) Nagaland

39. The term “prejudice” refers to _____.

Fill in the blank with the correct answer from the options given below.

- (1) Community identity
- (2) Social inequality
- (3) Pre-judgement
- (4) Individual's life chances

40. Which of the following leaders is **not** associated with AITUC ?

(1) M.N. Roy	(2) S.A. Dange
(3) V.V. Giri	(4) Jayprakash Narayan

35. ఏ సామాజిక కారణాల వల్ల, గ్రామం కంటే నగరానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది ?
 (A) గ్రామాల్లో సాధారణ వనరుల క్షీణత
 (B) నగదు ఆదాయానికి అవకాశం
 (C) తగినంత పని అవకాశం
 (D) సాపేక్ష అనామకత్వం
 క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి :
 (1) (A), (B) మరియు (D) మాత్రమే (2) (B), (C) మరియు (D) మాత్రమే
 (3) (A), (B), (C) మరియు (D) (4) (A), (C) మరియు (D) మాత్రమే
36. వలసరాజ్య పాలనలో భారతదేశ ఏకీకరణకు ఈ క్రింది కారకాల్లో ఏది బాధ్యత వహించలేదు?
 (1) సామాజిక-సాంస్కృతిక (2) ఆర్థిక
 (3) రాజకీయ (4) పరిపాలనా
37. స్వతంత్ర భారతదేశంలో పారిశ్రామికీకరణ సమయంలో ఈ క్రింది వాటిలో ఏది ముఖ్యమైనదిగా పరిగణించబడలేదు ?
 (1) భారీ మరియు యంత్రాల తయారీ పరిశ్రమల అభివృద్ధి
 (2) ప్రభుత్వ రంగ విస్తరణ
 (3) పెద్ద సహకార రంగం ఉనికి
 (4) వాణిజ్య ప్రయోజనం కోసం తీరప్రాంత నగరాల యొక్క పాత్ర
38. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ రాష్ట్రంలో బిర్లర్ తెగ ఉంది ?
 (1) అస్సాం (2) బీహార్ (3) రాజస్థాన్ (4) నాగ్లాండ్
39. "పక్షపాతం" అనే పదం _____ ని సూచిస్తుంది.
 క్రింద ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానంతో ఖాళీని పూరించండి.
 (1) సమూహం యొక్క గుర్తింపు
 (2) సామాజిక అసమానతలు
 (3) ముందస్తు తీర్పు
 (4) వ్యక్తి యొక్క జీవిత అవకాశాలు
40. ఈ క్రింది వారిలో ఏ నాయకుడికి AITUC తో సంబంధం లేదు ?
 (1) ఎం.ఎన్. రాయ్ (2) ఎస్.ఎ. డాంగే
 (3) వి.వి. గిరి (4) జయప్రకాశ్ నారాయణ్

Read the given passage carefully and answer the next five questions.

In many ways it was a major political change, namely, *the collapse of the erstwhile socialist world* that hastened globalisation and also gave a specific economic and political approach to the economic policies that underpin globalisation. These changes are often termed as neo-liberal economic measures. We have already seen what concrete steps the liberalisation policy took in India. Broadly, these policies reflect a political vision of free enterprise which believes that a free reign to market forces will be both efficient and fair. It is, therefore, critical of both State regulation and State subsidies. The existing process of Globalisation in this sense does have a political vision as much as an economic vision.

41. What does the term 'liberalisation policy' refer to in the given passage ?
- (1) Regulation of State subsidies
 - (2) Regulation of market forces
 - (3) Regulation of social welfarism
 - (4) De-regulation of market forces
42. What is the central political vision reflected in the economic policies underpinning Globalisation ?
- (1) Free enterprise
 - (2) State subsidies
 - (3) Centralised power
 - (4) State regulation
43. What is the economic measure that accompanied the collapse of the socialist world and the advent of Globalisation ?
- (1) Conservative measures
 - (2) Welfare measures
 - (3) Neo-liberal measures
 - (4) Protectionist measures
44. What major political change is highlighted in the passage ?
- (1) Collapse of Welfare State
 - (2) Collapse of Capitalist State
 - (3) Collapse of Socialist State
 - (4) Collapse of trade protectionism
45. According to the passage, what is the political vision behind Globalisation ?
- (1) It supports State regulation
 - (2) It is critical of State regulation
 - (3) It advocates for Socialist State
 - (4) It advocates for State subsidies

ఇచ్చిన భాగాన్ని చదివి, తదుపరి ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి.

అనేక విధాలుగా ఇది ఒక పెద్ద రాజకీయ మార్పు, అంటే పూర్వపు సామ్యవాద ప్రపంచం పతనం, ఇది ప్రపంచీకరణను వేగవంతం చేసింది మరియు ప్రపంచీకరణకు పునాది వేసే ఆర్థిక విధానాలకు ఒక నిర్దిష్ట ఆర్థిక మరియు రాజకీయ విధానాన్ని కూడా ఇచ్చింది. ఈ మార్పులను తరచుగా నవ-ఉదారవాద ఆర్థిక చర్యలు అని పిలుస్తారు. భారతదేశంలో సరళీకరణ విధానం ఎలాంటి ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకుందో మనం ఇప్పటికే చూశాము. స్థూలంగా, ఈ విధానాలు మార్కెట్ శక్తులకు స్వేచ్ఛాయుత నియంత్రణ సమర్థవంతంగా మరియు న్యాయంగా ఉంటుందని విశ్వసించే స్వేచ్ఛా సంస్థ యొక్క రాజకీయ దృష్టిని ప్రతిబింబిస్తాయి. అందువల్ల, ఇది రాష్ట్ర నియంత్రణ మరియు రాష్ట్ర రాయితీలు రెండింటినీ విమర్శిస్తుంది. ఈ కోణంలో ప్రస్తుత ప్రపంచీకరణ ప్రక్రియకు ఆర్థిక దృక్పథంతో పాటు రాజకీయ దృక్పథం కూడా ఉంది.

41. ఇచ్చిన భాగంలో 'సరళీకరణ విధానం' అనే పదం దేనిని సూచిస్తుంది ?
 - (1) రాష్ట్ర రాయితీల నియంత్రణ
 - (2) మార్కెట్ శక్తుల నియంత్రణ
 - (3) సామాజిక సంక్షేమం యొక్క నియంత్రణ
 - (4) మార్కెట్ శక్తుల నియంత్రణ తగ్గింపు
42. ప్రపంచీకరణకు ఆధారమైన ఆర్థిక విధానాలలో ప్రతిబింబించే కేంద్ర రాజకీయ దృక్పథం ఏమిటి ?
 - (1) ఉచిత వ్యాపారం
 - (2) రాష్ట్ర రాయితీలు
 - (3) కేంద్రీకృత అధికారం
 - (4) రాష్ట్ర నియంత్రణ
43. సోషలిస్టు ప్రపంచం పతనం మరియు ప్రపంచీకరణ ఆగమనంతో పాటు వచ్చిన ఆర్థిక చర్య ఏమిటి ?
 - (1) సంప్రదాయవాద చర్యలు
 - (2) సంక్షేమ చర్యలు
 - (3) నవ-ఉదారవాద చర్యలు
 - (4) రక్షణాత్మక చర్యలు
44. ప్రకరణ ప్రకారం ఏ ప్రధాన రాజకీయ మార్పు హైలైట్ చేయబడింది ?
 - (1) సంక్షేమ రాజ్యం పతనం
 - (2) పెట్టుబడిదారీ రాజ్యం పతనం
 - (3) సోషలిస్టు రాజ్యం పతనం
 - (4) వాణిజ్య రక్షణవాదం పతనం
45. ప్రకరణ ప్రకారం, ప్రపంచీకరణ వెనుక ఉన్న రాజకీయ దృక్పథం ఏమిటి ?
 - (1) ఇది రాష్ట్ర నియంత్రణకు మద్దతు ఇస్తుంది.
 - (2) ఇది రాష్ట్ర నియంత్రణను విమర్శిస్తుంది.
 - (3) ఇది సోషలిస్టు రాజ్యం కోసం వదిలిస్తుంది.
 - (4) ఇది రాష్ట్ర రాయితీల కోసం వదిలిస్తుంది.

Read the given passage carefully and answer the next five questions.

My grandfather, like most Nagas who had come into close contact with Europeans, was convinced that education was the only way to get ahead in life. He aspired for his children the kind of life he had seen being lived by the British administration and missionaries. He sent my mother away to school, first in neighbouring Assam, then as far as Shimla. My mother was encouraged by one of the more educated men in her village who told her that with an education in these new times, she could even become like the Indian lady who spoke before the world : Vijaylaxmi Pandit, who represented India at the UN. My father by dint of his own intelligence and hard work, put himself through the local mission school and college in Shillong. All Nagas of my parents' generation who were able to, chose to get educated in English. For them, it was more than a gateway to upward mobility. In a region where tribes that live no more than 20 kms apart speak completely different languages, it was a medium through which they could communicate amongst themselves and with the world. They became the voice of their people and made English the official state language.

46. Which of the following is the main reason for opening up of new opportunities for the people of North-East ?
(1) Urbanization	(2) Sanskritization
(3) Western education	(4) Modernization
47. According to the passage, which of the following is a gateway to upward mobility ?
(1) Politics	(2) Education
(3) Cultural change	(4) Social change
48. Name the process through which the movement of individuals takes place from their existing status to improved status.
(1) Sanskritization	(2) Westernization
(3) Assimilation	(4) Upward Mobility
49. Who among the following represented India at the UN ?
(1) Jawaharlal Nehru	(2) Vijaylakshmi Pandit
(3) British Missionaries	(4) Naga leaders
50. Which of the following is the reason for improved communication among the different factions of the Naga tribes ?
-	
--
(1) Use of English language
(2) Missionary help
(3) Naga leaders
(4) Working together in British administration

SPACE FOR ROUGH WORK

ఈ భాగాన్ని జాగ్రత్తగా చదివి, ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి,

యూరోపియన్లతో సన్నిహిత సంబంధంలోకి వచ్చిన చాలా మంది నాగాల మాదిరిగానే, జీవితంలో ముందుకు సాగడానికి విద్య ఒక్కటే మార్గం అని నా తాతయ్యకు నమ్మకం కలిగింది. బ్రిటిష్ పరిపాలన మరియు మిషనరీలు జీవించడం తాను చూసిన ఆ విధమైన జీవితాన్ని, తన పిల్లలు పొందాలని ఆయన ఆకాంక్షించారు. అతను నా తల్లిని పాఠశాలకు పంపించాడు, మొదట పొరుగున ఉన్న అస్సాంలో, తరువాత సిల్హా వరకు. తన గ్రామంలోని విద్యావంతులలో ఒకరు నా తల్లిని ఈ కొత్త సమయం లో విద్యతో, ఆమె ప్రపంచం ముందు మాట్లాడిన భారతీయ మహిళలా కూడా మార్గలదని చెప్పి ప్రోత్సహించారు: ఐక్యరాజ్యసమితిలో భారతదేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించిన విజయలక్ష్మి పండిట్లా. నా తండ్రి తన సొంత తెలివితేటలు, కష్టపడి పనిచేయడం ద్వారా పిల్లాంగ్ల లోని స్థానిక మిషన్ స్కూల్ అండ్ కాలేజీలో చేరాడు. నా తల్లిదండ్రుల తరానికి చెందిన నాగాలందరూ ఎవరైతే చేయగలరో, ఆంగ్లంలో విద్యను అభ్యసించాలని ఎంచుకున్నారు. వారికి, ఇది పైకి కదలికకు ప్రవేశ ద్వారం కంటే ఎక్కువ. 20 కిలోమీటర్లకు మించని దూరంలో నివసించే గిరిజనుల ప్రాంతంలో పూర్తిగా వేర్వేరు భాషలు మాట్లాడటమే కాకుండా, వారు తమలో తాము మరియు ప్రపంచంతో సంభాషించుకునే మాధ్యమం ఇది. వారు తమ ప్రజల గొంతుగా మారి, ఇంగ్లీషును అధికారిక రాష్ట్ర భాషగా మార్చారు.

46. ఈశాన్య ప్రాంత ప్రజలకు కొత్త అవకాశాలను కల్పించడానికి ఈ క్రింది వాటిలో ఏది ప్రధాన కారణం ?
 - (1) పట్టణీకరణ
 - (2) సంస్కృతీకరణ
 - (3) పాశ్చాత్య విద్య
 - (4) ఆధునికీకరణ
47. ప్రకరణం ప్రకారం, ఈ క్రింది వాటిలో ఏది పైకి కదలికకు ప్రవేశ ద్వారం ?
 - (1) రాజకీయం
 - (2) విద్య
 - (3) సాంస్కృతిక మార్పు
 - (4) సామాజిక మార్పు
48. వ్యక్తుల కదలిక వారి ప్రస్తుత స్థితి నుండి మెరుగైన స్థితికి జరిగే ప్రక్రియ పేరు ఏంటి ?
 - (1) సంస్కృతీకరణ
 - (2) పాశ్చాత్యీకరణ
 - (3) సమైక్యత
 - (4) పైకి కదిలే చలనశీలత
49. ఈ క్రింది వారిలో ఎవరు ఐక్యరాజ్యసమితిలో భారతదేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించారు ?
 - (1) జవహర్లాల్ నెహ్రూ
 - (2) విజయలక్ష్మి పండిట్
 - (3) బ్రిటిష్ మిషనరీలు
 - (4) నాగా నాయకులు
50. నాగా తెగలలోని వివిధ వర్గాల మధ్య మెరుగైన సమాచార మార్పిడికి ఈ క్రింది వాటిలో ఏది కారణం ?
 - (1) ఆంగ్ల భాష వాడకం
 - (2) మిషనరీ సహాయం
 - (3) నాగా నాయకులు
 - (4) బ్రిటిష్ పరిపాలనలో కలిసి పనిచేయడం

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

Read carefully the following instructions :

8. No candidate will be allowed to leave the OMR Answer Sheet blank. If any OMR Answer Sheet is found blank, it shall be crossed by the Invigilator with his/her signature, mentioning "Cancelled" on it.
9. Do not tear or fold any page of the Test Booklet and OMR Answer Sheet.
10. Candidates are advised to ensure that they fill the correct particulars on the OMR Answer Sheet, i.e., Application No., Roll No., Test Booklet No., Name, Mother's Name, Father's Name and Signature.
11. In case of any discrepancy in any question between English and Hindi/Regional language version, the English version will be considered as the final version for evaluation.
12. Rough work is to be done in the space provided for this purpose in the Test Booklet only.
13. The answers will be evaluated through electronic scanning process. Incomplete or incorrect entries may render the OMR Answer Sheet invalid.
14. Candidates are advised not to fold or make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Use of Eraser, Nail, Blade, White Fluid/Whitener, etc., to smudge, scratch or damage in any manner the OMR Answer Sheet during examination is strictly prohibited. Candidature and OMR Answer Sheet of candidates using Eraser, Nail, Blade or White Fluid/Whitener to smudge, scratch or damage in any manner shall be cancelled.
15. There will be one copy of OMR Answer Sheet i.e., the Original Copy. After the examination is over, the candidate shall hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator. The candidate can take away the Test Booklet after the examination is over. If the candidate does not hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator and goes away with the OMR Answer Sheet, his/her candidature shall be cancelled and criminal proceedings shall also be initiated against him/her.
16. Candidates are advised strictly not to carry handkerchief, any mobile phone, any type of watch, belt or wear ornaments like ring, chain, ear-ring, etc., electronic or communication device, pen, pencil, eraser, sharpener and correction fluid to the Examination Centre. If any candidate is found possessing any such item, he/she will not be allowed to enter the examination centre. Possession of a mobile phone or any other aiding material as mentioned above by the candidate in the examination room will be treated as a serious violation and it may lead to cancellation of the candidature and debarring him/her from future examinations.
17. If a candidate violates any instructions or shows any indiscipline or misbehaviour, appropriate action will be taken including cancellation of candidature and debarring from future examinations.
18. Use of electronic/manual calculator is **not** allowed.

కీంది సూచనలను జాగ్రత్తగా చదవండి:

8. OMR జవాబు పత్రాన్ని ఖాళీగా ఉంచడానికి అభ్యర్థులెవరూ అనుమతించబడరు. ఏదైనా OMR జవాబు పత్రం ఖాళీగా ఉన్నట్లయితే, దానిపై ఇన్విజిలేటర్ అతని/ఆమె సంతకంతో "రద్దు చేయబడింది" అని పేర్కొనాలి.
9. టెస్ట్ బుక్ లెట్ మరియు OMR ఆన్సర్ షీట్ లోని ఏ పేజీని చింపివేయవద్దు లేదా మడవకండి.
10. అభ్యర్థులు OMR ఆన్సర్ షీట్ లో సరైన వివరాలను పూరించారని, అంటే దరఖాస్తు నంబర్, రోల్ నంబర్, టెస్ట్ బుక్ లెట్ నంబర్, పేరు, తల్లి పేరు, తండ్రి పేరు మరియు సంతకం ఉండేలా చూసుకోవాలని సూచించబడినది.
11. ఇంగ్లీష్ మరియు హిందీ/ప్రాంతీయ భాషా వెర్షన్ మధ్య ఏదైనా ప్రశ్నలో ఏదైనా వ్యత్యాసం ఉన్నట్లయితే, మూల్యాంకనం కోసం ఆంగ్ల వెర్షన్ చివరి వెర్షన్ గా పరిగణించబడుతుంది.
12. పరీక్ష బుక్ లెట్ లో మాత్రమే దీని కోసం అందించిన స్థలంలో రఫ్ వర్క్ చేయాలి.
13. ఎలక్ట్రానిక్ స్కానింగ్ ప్రక్రియ ద్వారా సమాధానాలు మూల్యాంకనం చేయబడతాయి. అసంపూర్ణంగా లేదా తప్పుగా నమోదు చేసినట్లయితే OMR జవాబు పత్రం చెల్లదు.
14. OMR జవాబు పత్రంపై అభ్యర్థులు మడత పెట్టవద్దని లేదా తప్పుగా గుర్తులు వేయవద్దని సూచించబడినది. ఎర్రజర్, నెయిల్, బ్లేడ్, వైట్ ఫ్లూయిడ్/వైటనర్ మొదలైనవాటిని ఉపయోగించి, పరీక్ష సమయంలో OMR జవాబు పత్రాన్ని ఏ విధంగానైనా స్పృష్ట చేయడానికి, స్క్రాచ్ చేయడానికి లేదా డ్యామేజ్ చేయడానికి ఖచ్చితంగా నిషేధించబడింది. ఎర్రజర్, నెయిల్, బ్లేడ్ లేదా వైట్ ఫ్లూయిడ్/వైటనర్ ఉపయోగించి, స్పృష్ట చేయడానికి, స్క్రాచ్ చేయడానికి లేదా ఏ విధంగానైనా డ్యామేజ్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తే అభ్యర్థుల అభ్యర్థిత్యం మరియు OMR జవాబు పత్రం రద్దు చేయబడుతుంది.
15. OMR జవాబు పత్రం యొక్క ఒక కాపీ, అంటే ఒరిజినల్ కాపీ మాత్రమే ఉంటుంది. పరీక్ష ముగిసిన తర్వాత, అభ్యర్థి OMR జవాబు పత్రాన్ని ఇన్విజిలేటర్ కు అందజేయాలి. పరీక్ష ముగిసిన తర్వాత అభ్యర్థి టెస్ట్ బుక్ లెట్ ను తీసుకెళ్లవచ్చు. అభ్యర్థి OMR జవాబు పత్రాన్ని ఇన్విజిలేటర్ కు అందజేయకపోతే మరియు OMR జవాబు పత్రంతో వెళ్లిపోతే, అతని/ఆమె అభ్యర్థిత్యం రద్దు చేయబడుతుంది మరియు అతని/ఆమెపై క్రిమినల్ చర్యలు కూడా ప్రారంభించబడతాయి.
16. అభ్యర్థులు పరీక్షా కేంద్రానికి చేతి రుమాలు, మొబైల్ ఫోన్, ఏ రకమైన వాచ్, బెల్ట్ లేదా రింగ్, చైన, ఇయర్-రింగ్, మొదలైన ఆభరణాలు, ఎలక్ట్రానిక్ లేదా కమ్యూనికేషన్ పరికరం, పెన్, పెన్సిల్, ఎర్రజర్, షార్పనర్ మరియు కరెక్షన్ పంటి వాటిని తీసుకెళ్లకూడదని ఖచ్చితంగా సూచించబడింది. అభ్యర్థి ఎవరైనా అలాంటి వస్తువును కలిగి ఉన్నట్లు తేలితే, అతను/ఆమె పరీక్షా కేంద్రంలోకి ప్రవేశించడానికి అనుమతించబడరు. పరీక్ష గదిలో అభ్యర్థి పైన పేర్కొన్న విధంగా మొబైల్ ఫోన్ లేదా ఏదైనా ఇతర సహాయక సామగ్రిని కలిగి ఉండటం తీవ్రమైన ఉల్లంఘనగా పరిగణించబడుతుంది మరియు అది అభ్యర్థిత్వాన్ని రద్దు చేయడానికి మరియు భవిష్యత్తులో పరీక్షల నుండి అతని/ఆమెను డిబార్ చేయడానికి దారితీయవచ్చు.
17. అభ్యర్థి ఏదైనా సూచనలను ఉల్లంఘిస్తే లేదా ఏదైనా క్రమశిక్షణా రాహిత్యాన్ని లేదా దుష్ప్రవర్తనను ప్రదర్శిస్తే, అభ్యర్థిత్వాన్ని రద్దు చేయడం మరియు భవిష్యత్ పరీక్షల నుండి డిబార్ చేయడంతో సహా తగిన చర్యలు తీసుకోబడతాయి.
18. ఎలక్ట్రానిక్/మాన్యువల్ కాలిక్యులేటర్ వాడకం అనుమతించబడదు.